

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Київ

ПРО НОВИЙ ПІДХІД ДО ІНТЕГРУВАННЯ ДВОТОЧКОВИХ КРАЙОВИХ ЗАДАЧ

Запропоновано новий чисельно-аналітичний метод послідовних наближень, який дозволяє вивчати питання існування та наближеної побудови розв'язків нелінійних систем звичайних диференціальних рівнянь $dx/dt = A(t)x + f(t, x)$ при крайових умовах $A_1x(0) - A_2x(T) = 0$ у критичному випадку. При цьому матриці A_1, A_2 можуть бути виродженими.

A new numerical-analytic method of successive approximations is suggested. It allows, for system of nonlinear ordinary differential equations $dx/dt = A(t)x + f(t, x)$ considered with boundary conditions $A_1x(0) - A_2x(T) = 0$ in a critical case, to study the problems of existence and approximate construction of the solutions. The matrices A_1, A_2 can be singular.

Вступ

Дослідження, проведені за останні півтора десятка років, показують, що чисельно-аналітичний метод послідовних наближень А.М.Самойленка є потужним інструментом дослідження крайових задач для систем звичайних диференціальних рівнянь. Різноманітні його модифікації були запропоновані в роботах [1-4] та багатьох інших. При цьому вигляд послідовних наближень суттєво залежить від вигляду диференціальної системи і крайових умов.

У даній роботі розглядається крайова задача

$$x' = A(t)x + f(t, x), \quad A_1x(0) - A_2x(T) = 0,$$

у випадку коли відповідна лінійна однорідна задача має нетривіальні розв'язки. Особливістю розробленого в даній роботі підходу є те, що обмеження на умову Ліпшица стосуються не всієї правої частини, а тільки нелінійності $f(t, x)$, і, крім того, матриці в крайових умовах можуть бути виродженими.

1. Лінійна крайова задача

Розглянемо лінійну неоднорідну систему диференціальних рівнянь

$$\frac{dx}{dt} = A(t)x + h(t), \quad (1)$$

підпорядковану лінійним однорідним двоточковим крайовим умовам

$$A_1x(0) - A_2x(T) = 0, \quad (2)$$

де $x, h \in \mathbb{R}^n$, вектор-функція $h(t)$ і матриця-функція $A(t)$ неперервні при $t \in [0, T]$, A_1, A_2 – сталі $n \times n$ -матриці такі, що $\text{rang}(A_1, A_2) = n$, де (A_1, A_2) є $n \times 2n$ -матрицею.

Якщо Ω_0^t – матрицант відповідної (1) однорідної системи

$$\frac{dx}{dt} = A(t)x, \quad (3)$$

то розв'язок $x(t, x_0)$, $x(0, x_0) = x_0$ системи (1) має вигляд

$$x(t, x_0) = \Omega_0^t x_0 + \int_0^t \Omega_s^t h(s) ds.$$

Якщо $x(t, x_0)$ задовільняє крайові умови (2), то x_0 є розв'язком алгебраїчної системи

$$Gx_0 = \int_0^T \Omega_s^T h(s) ds, \quad G = (A_1 - \Omega_0^T A_2). \quad (4)$$

Якщо однорідна крайова задача (2), (3) не має нетривіальних розв'язків, то система (4), а отже, і крайова задача (1), (2) мають єдиний розв'язок

$$x(t, x_0) = \Omega_0^t G^{-1} A_2 \int_0^T \Omega_s^T h(s) ds + \int_0^t \Omega_s^t h(s) ds.$$

Дослідимо критичний випадок – коли однорідна крайова задача (2), (3) має нетривіальні розв'язки. З цією метою розглянемо спряжені по відношенню до (1) і (3) системи диференціальних рівнянь

$$\begin{aligned} \frac{dy}{dt} &= -A^*(t)y + g(t), \\ \frac{dy}{dt} &= -A^*(t)y, \end{aligned} \quad (5)$$

де $A^*(t)$ – транспонована щодо $A(t)$ матриця. Крім того, розглянемо також спряжені щодо (2) крайові умови

$$B_1 y(0) - B_2 y(T) = 0, \quad (6)$$

тобто такі умови, коли B_1, B_2 – сталі $n \times n$ -матриці, $\text{rang}(B_1, B_2) = n$, $A_1 B_1^* - A_2 B_2^* = 0$ і при цьому $x(0)y(0) - x(T)y(T) = 0$. В [5] доведено, що такі матриці B_1, B_2 завжди існують і вказано спосіб їх відшукання. При цьому крайову задачу (5), (6) будемо називати спряженою до (2), (3). Має місце наступне твердження щодо розв'язків спряжених крайових задач у критичному випадку.

Теорема 1.[5]. *Нехай $A(t)$ – неперервна $n \times n$ -матриця, A_1, A_2 – сталі $n \times n$ -матриці, $\text{rang}(A_1, A_2) = n$, а крайові умови (6) є спряженими по відношенню до (2). Тоді крайові задачі (2), (3) і (5), (6) мають однакову кількість лінійно незалежних розв'язків. Крім того, нехай $h(t) \in C[0, T]$. Крайова задача (1), (2) має розв'язки тоді і тільки тоді, коли*

$$\int_0^T \psi_j^*(s) h(s) ds = 0, \quad j = \overline{1, k},$$

де $\psi_1(t), \psi_2(t), \dots, \psi_k(t)$ – лінійно незалежні розв'язки спряженої задачі (5), (6). При цьому розв'язок крайової задачі (1), (2) є k -параметричним і має вигляд

$$x(t) = \varphi_0(t) + \sum_{i=1}^k \varphi_i(t) c_i,$$

де $\varphi_1(t), \varphi_2(t), \dots, \varphi_k(t)$ – лінійно незалежні розв'язки задачі (2), (3), $c_1, c_2, \dots, c_k$ – довільні сталі.

Теорема 2. *Якщо крайова задача (2), (3) має k лінійно незалежніх розв'язків, то для будь-якої функції $h(t)$ можна вказати функцію $H(t)$ таку, що система*

$$\frac{dx}{dt} = A(t)x + h(t) - H(t), \quad (7)$$

має k -параметричну сім'ю розв'язків, які задовільняють крайові умови (2).

Доведення. За теоремою 1, крайова задача (2), (7) має розв'язки тоді і тільки тоді, коли

$$\int_0^T \psi_j^*(s) (h(s) - H(s)) ds = 0, \quad j = \overline{1, k}. \quad (8)$$

Якщо позначити через $\Psi(t)$ $n \times n$ -матрицю, стовпцями якої є лінійно незалежні розв'язки $\psi_1(t), \psi_2(t), \dots, \psi_k(t)$ крайової задачі (5), (6), то умова (8) запишеться у вигляді

$$\int_0^T \Psi^*(s) (h(s) - H(s)) ds = 0. \quad (9)$$

Нехай $H(t) = \Psi(t)\alpha$, де вектор $\alpha \in \mathbb{R}^k$ є розв'язком системи

$$P_1 \alpha = \int_0^T \Psi^*(s) h(s) ds, \quad P_1 = \int_0^T \Psi^*(s) \Psi(s) ds.$$

Функції $\psi_j(t)$, $j = \overline{1, k}$ є лінійно незалежними, а тому $\det P_1 \neq 0$ і функція $H(t)$ матиме вигляд

$$H(t) = \Psi(t) P_1^{-1} \int_0^T \Psi^*(s) h(s) ds.$$

Зрозуміло, що при цьому умова (9) виконується, тобто крайова задача (2), (7) має розв'язки і вони утворюють k -параметричну сім'ю. Теорема доведена.

Зауважимо, що розв'язки системи (7) мають вигляд

$$\begin{aligned} x(t, x_0) = & \Omega_0^t x_0 + \int_0^t \Omega_s^t h(s) ds - \\ & - \int_0^t \Omega_s^t \Psi(s) P_1^{-1} ds \cdot \int_0^T \Psi^*(\sigma) h(\sigma) d\sigma, \end{aligned} \quad (10)$$

і вони задовільняють крайові умови (2), якщо їх початкове значення x_0 задовільняє алгебраїчній системі

$$Gx_0 = A_2 \left(\int_0^T \Omega_s^T h(s) ds - \right. \\ \left. - \int_0^T \Omega_s^T \Psi(s) ds P_1^{-1} \int_0^T \Psi^*(\sigma) h(\sigma) d\sigma \right). \quad (11)$$

Відомо [5], що коли через $Y(t)$ позначити фундаментальну матрицю системи (5), а вектор y_0 такий, що функція $\psi(t) = Y(t)Y^{-1}(0)y_0$, $\psi(0) = y_0$ є розв'язком спряженої крайової задачі (5),(6), то

$$y_0 = A_1^* \eta = Y(0)Y^{-1}(T)A_2^* \eta, \quad (12)$$

де вектор η належить ядру матриці G^* . З алгебри відомо, що система (11) має розв'язки (і вони при цьому утворюють k - параметричну сім'ю) тоді і тільки тоді, коли її права частина ортогональна до всіх розв'язків η системи $G^* \eta = 0$, тобто коли

$$\begin{aligned} \eta^* A_2 \left\{ \int_0^T \Omega_s^T h(s) ds - \right. \\ \left. - \int_0^T \Omega_s^T \Psi(s) ds P_1^{-1} \int_0^T \Psi^*(\sigma) h(\sigma) d\sigma \right\} = 0. \end{aligned} \quad (13)$$

Транспонуючи ліву частину цієї рівності і, враховуючи (12), одержуємо, що для всіх розв'язків $\psi(t) = Y(t)Y^{-1}(0)y_0$ крайової задачі (5), (6)

$$\begin{aligned} & \int_0^T h^*(s) (\Omega_s^T)^* ds A_2^* \eta - \\ & - \int_0^T h^*(s) \Psi(s) ds P_1^{*-1} \int_0^T \Psi^*(s) (\Omega_s^T)^* ds A_2^* \eta = \\ & = \int_0^T h^*(s) Y(s) Y^{-1}(0) y_0 ds - \\ & - \int_0^T h^*(s) \Psi(s) ds P_1^{*-1} \int_0^T \Psi^*(s) Y(s) Y^{-1}(0) y_0 ds = \\ & = \int_0^T h^*(s) \psi(s) ds - \end{aligned}$$

$$- \int_0^T h^*(s) \Psi(s) ds P_1^{*-1} \int_0^T \Psi^*(s) \psi(s) ds.$$

Оскільки $\psi(t) = \Psi(t)c$, де $c \in \mathbb{R}^k$ – деякий ста- лий вектор, то зрозуміло, що рівність (13) виконується.

Отже $\text{rang } G = n - k$, система (11) завжди є сумісною, її розв'язок є k - параметричним і має вигляд

$$\begin{aligned} \tilde{x}_0 = & F\xi + G^{(-)} A_2 \left\{ \int_0^T \Omega_s^T h(s) ds - \right. \\ & \left. - \int_0^T \Omega_s^T \Psi(s) ds P_1^{-1} \int_0^T \Psi^*(\sigma) h(\sigma) d\sigma \right\}, \end{aligned}$$

де $G^{(-)}$ – єдина $n \times n$ - матриця, псевдообернена по Пенроузу до матриці G , F – єдина фундаментальна $n \times k$ - матриця розв'язків однорідної системи $Gx_0 = 0$, $\xi \in \mathbb{R}^k$ – довільний вектор-стовпець.

Якщо позначити

$$\begin{aligned} P(t) = & \int_0^t Y^*(s) \Psi(s) ds, \\ U(t, s) = & Y^{*-1}(t) \left(Y^*(s) - P(t) P_1^{-1} \Psi^*(s) \right), \\ V(t, s) = & Y^{*-1}(t) P(t) P_1^{-1} \Psi^*(s), \end{aligned}$$

то k - параметричний розв'язок крайової за- дачі (2), (7) можемо записати у вигляді

$$x(t, \xi) = \Omega_0^t \tilde{x}_0 + \int_0^t U(t, s) h(s) ds - \int_t^T V(t, s) h(s) ds.$$

2. Дослідження розв'язків нелінійних систем

Розглянемо чисельно-аналітичний метод дослідження і побудови розв'язків неліній- них диференціальних систем

$$\frac{dx}{dt} = A(t)x + f(t, x), \quad (14)$$

які задовільняють крайові умови (2). Тут $t \in [0, T]$, $x : [0, T] \rightarrow D \subset \mathbb{R}^n$, $f : [0, T] \times D \rightarrow \mathbb{R}^n$, де D – деяка замкнена обмежена область в $\mathbb{R}^n$, $A(t)$ і $f(t, x)$ неперервні в своїй області визначення. При цьому будемо досліджувати критичний випадок, тобто коли

A) відповідна лінійна однорідна крайова задача (2), (3) має k лінійно незалежних розв'язків, $1 \leq k \leq n$.

Також припустимо, що при $(t, x) \in [0, T] \times D$ система (14) задовольняє наступні умови:

B) вектор-функція $f(t, x)$ задовольняє умови обмеженості і Ліпшиця:

$$|f(t, x)| \leq m(t), \\ |f(t, x') - f(t, x'')| \leq K(t) |x' - x''|, \quad (15)$$

де $m(t)$ і $K(t)$ – неперервні відповідно вектор-функція і матриця-функція з невід'ємними компонентами;

C) існує не порожня множина точок $\xi \in D_0$, $D_0 \subset \mathbb{R}^k$ така, що вектор-функція $x_0(t, \xi) = \Omega_0^t F \xi$ лежить в області D разом із своїм β -околом, де $\beta = \max_{t \in [0, T]} (Sm)(t)$, S – лінійний оператор:

$$(Sx)(t) = \int_0^T |\Omega_0^t G^{(-)} A_2 U(T, s)| x(s) ds + \\ + \int_0^t |U(t, s)| x(s) ds + \int_t^T |V(t, s)| x(s) ds;$$

D) $r(Q) < 1$, де $r(Q)$ – спектральний радіус оператора $Qx = S(Kx)$, який є композицією оператора S з множенням на матрицю $K(t)$:

$$(Qx)(t) = \int_0^T |\Omega_0^t G^{(-)} A_2 U(T, s)| K(s) x(s) ds + \\ + \int_0^t |U(t, s)| K(s) x(s) ds + \int_t^T |V(t, s)| K(s) x(s) ds;$$

Під $|x|$ будемо розуміти абсолютну величину вектора $x \in \mathbb{R}^n$, тобто $|x| = (|x_1|, \dots, |x_n|)$ і, відповідно, для матриць $|A| = (|A_{ij}|)_{i,j=1}^n$, а всі нерівності розумімо покомпонентно.

Теорема 3. Неперервно-диференційовна функція $\varphi(t)$ є розв'язком крайової задачі (2), (14) з початковим значенням

$$\varphi(0) = \varphi_0 \equiv F\xi + G^{(-)} A_2 \int_0^T \Omega_s^T f(s, \varphi(s)) ds, \quad (16)$$

тоді і тільки тоді, коли φ є розв'язком інтегрального рівняння

$$x(t) = \Omega_0^t \varphi_0 + \int_0^t U(t, s) f(s, x(s)) ds - \\ - \int_t^T V(t, s) f(s, x(s)) ds, \quad (17)$$

і виконується умова

$$\int_0^T \Psi^*(s) f(s, \varphi(s)) ds = 0. \quad (18)$$

Доведення. Необхідність. Нехай $\varphi \in C^1[0, T]$, $\varphi(0) = \varphi_0$ і $d\varphi(t)/dt \equiv A(t)\varphi(t) + f(t, \varphi(t))$ при всіх $t \in [0, T]$. Тоді

$$\varphi(t) \equiv \Omega_0^t \varphi_0 + \int_0^t \Omega_s^t f(s, \varphi(s)) ds. \quad (19)$$

Оскільки $\varphi(t)$ задовольняє крайові умови (2), то φ_0 є розв'язком алгебраїчної системи ранга $n-k$:

$$G\varphi_0 = A_2 \int_0^T \Omega_s^T f(s, \varphi(s)) ds. \quad (20)$$

Аналогічно тому, як це було зроблено вище, можемо показати, що система (20) є сумісною і має k -параметричну сім'ю розв'язків вигляду (16) у тому і тільки в тому випадку, коли виконується умова (18). Але, враховуючи (10) бачимо, що при виконанні умови (18) інтегральне рівняння (17) перетворюється на наступне:

$$x(t) = \Omega_0^t \varphi_0 + \int_0^t \Omega_s^t f(s, x(s)) ds, \quad (21)$$

а тому з (19) випливає, що $\varphi(t)$ при цьому є розв'язком рівняння (17).

Достатність. Нехай $\varphi \in C^1[0, T]$ є розв'язком рівнянь (17) і (18). Але тоді φ задовольняє рівняння (21), тобто виконується тотожність (19). При $t = 0$ маємо, що $\varphi(0) = \xi$. Диференціючи (19) по t бачимо, що $\varphi(t)$

є розв'язком системи (14). Як уже було зазначено, умова (18) рівносильна тому, що система (20) є сумісною (і при цьому вона має k - параметричну сім'ю розв'язків вигляду (16)), що завершує доведення теореми.

Розглянемо рекурентну k - параметричну послідовність функцій

$$\begin{aligned} x_m(t, \xi) &= x_0(t, \xi) + \\ &+ \int_0^T \Omega_0^t G^{(-)} A_2 U(T, s) f(s, x_{m-1}(s, \xi)) ds + \\ &+ \int_0^t U(t, s) f(s, x_{m-1}(s, \xi)) ds - \\ &- \int_t^T V(t, s) f(s, x_{m-1}(s, \xi)) ds, \\ x_0(t, \xi) &= \Omega_0^t F \xi, \quad m \in \mathbb{N}, \quad \xi \in \mathbb{R}^k. \end{aligned} \quad (22)$$

Безпосередня перевірка показує, що всі $x_m(t, \xi)$ задовольняють країові умови (2). Має місце наступне твердження.

Теорема 4. *Нехай для системи (14) справедливі припущення $\mathbf{A} - \mathbf{D}$. Тоді:*

- 1) *послідовність функцій $x_m(t, \xi)$ вигляду (22) при $t \rightarrow \infty$ рівномірно збігається відносно $(t, \xi) \in [0, T] \times D_0$ до граничної функції $x^*(t, \xi)$, яка задоволяє країові умови (2) і при всіх натуральних t справдіжуються оцінки збіжності*

$$|x^*(t, \xi) - x_m(t, \xi)| \leq (E - Q)^{-1} Q^m \beta; \quad (23)$$

- 2) *функція $x^*(t) = x^*(t, \xi^*)$ є розв'язком країової задачі (2), (14) тоді і тільки тоді, коли точка $\xi = \xi^*$ є розв'язком визначального рівняння*

$$\Delta(\xi) \equiv \int_0^T \Psi^*(s) f(s, x^*(s, \xi)) ds = 0, \quad (24)$$

і при цьому приймає початкове значення

$$x^*(0) = F \xi^* + \int_0^T G^{(-)} A_2 \Omega_s^T f(s, x^*(s, \xi)) ds. \quad (25)$$

Доведення. Оцінимо відхилення послідовних наближень (22)

$$\begin{aligned} |x_1(t, \xi) - x_0(t, \xi)| &\leq \\ &\leq \int_0^T |\Omega_0^t G^{(-)} A_2 U(T, s)| |f(s, x_0(s, \xi))| ds + \\ &+ \int_0^t |U(t, s)| |f(s, x_0(s, \xi))| ds + \\ &+ \int_0^t |V(t, s)| |f(s, x_0(s, \xi))| ds \leq (Sm)(t) \leq \beta. \end{aligned}$$

Отже, $x_1(t, \xi) \in D$. За допомогою математичної індукції можна показати, що при всіх натуральних t наближення $x_m(t, \xi)$ лежить в області D . Враховуючи умову Ліппіца (15), для відхилень послідовних наближень маємо оцінки

$$\begin{aligned} |x_{m+1}(t, \xi) - x_m(t, \xi)| &\leq \\ &\leq \int_0^T |\Omega_0^t G^{(-)} A_2 U(T, s)| |f(s, x_m(s, \xi)) - f(s, x_{m-1}(s, \xi))| ds + \\ &+ \int_0^t |U(t, s)| |f(s, x_m(s, \xi)) - f(s, x_{m-1}(s, \xi))| ds + \\ &+ \int_0^t |V(t, s)| |f(s, x_m(s, \xi)) - f(s, x_{m-1}(s, \xi))| ds \leq \\ &\leq (Q |x_m(\cdot, \xi) - x_{m-1}(\cdot, \xi)|)(t) \leq \\ &\leq (Q^2 |x_{m-1}(\cdot, \xi) - x_{m-2}(\cdot, \xi)|)(t) \leq Q^m \beta, \end{aligned}$$

а тому для всіх $m \in \mathbb{N}$, $j \geq 1$ маємо

$$\begin{aligned} |x_{m+j}(t, \xi) - x_m(t, \xi)| &\leq \\ &\leq \sum_{i=0}^{j-1} |x_{m+i+1}(t, \xi) - x_{m+i}(t, \xi)| \leq \\ &\leq \sum_{i=0}^{j-1} (Q^{m+i} |x_i(\cdot, \xi) - x_0(\cdot, \xi)|)(t) \leq \sum_{i=0}^{j-1} Q^{m+i} \beta. \end{aligned} \quad (26)$$

З умови **D** випливає, що послідовність (22) рівномірно збігається при $t \rightarrow \infty$ в області $t \in [0, T] \times D_0$ до граничної функції $x^*(t, \xi)$. Переходячи в (26) до границі при $t \rightarrow \infty$, одержимо оцінку (23). Оскільки всі функції $x_m(t, \xi)$ послідовності (22) задовольняють країові умови (2), то і $x^*(t, \xi)$ теж задоволяє умову (2). Переходячи в (22) до границі при $t \rightarrow \infty$ бачимо, що $x^*(t, \xi)$ є розв'язком інтегрального рівняння

$$\begin{aligned} x(t) &= \Omega_0^t \left(F \xi + \int_0^T G^{(-)} A_2 U(T, s) f(s, x(s)) ds \right) + \\ &+ \int_0^t U(t, s) f(s, x(s)) ds - \int_t^T V(t, s) f(s, x(s)) ds, \end{aligned}$$

а тому, за теоремою 3, є розв'язком краївої задачі (2), (14) тоді і тільки тоді, коли виконується умова (24). Але тоді $U(T, s) = \Omega_s^T$ і гранична функція приймає значення (25), що завершує доведення теореми.

Зауваження. Якщо $A(t)$, $f(t, x) \in T$ -періодичними по t і $A_1 = A_2 = E$, то приходимо до дослідження T -періодичних розв'язків системи (14). При цьому спряженими до (2) є теж періодичні умови, тобто $B_1 = B_2 = E$.

Вкажемо достатні умови існування розв'язку краївої задачі (2), (14), для перевірки яких не потрібно знаходити граничну функцію $x^*(t, \xi)$ послідовності (22).

Теорема 5. *Нехай для системи (14) справедливі припущення $\mathbf{A} - \mathbf{D}$ і, крім того:*

- 1) *існує випукла, замкнена область $D' \subset D_0 \subset \mathbb{R}^k$ така, що при деякому фіксованому натуральному t в області D' міститься едина особлива точка ξ_{0m} ненульового індекса відображення $\Delta_m(\xi)$: $D_0 \rightarrow \mathbb{R}^k$:*

$$\Delta_m(\xi) = \int_0^T \Psi^*(s) f(s, x_m(s, \xi)) ds; \quad (27)$$

- 2) *на границі $\partial D'$ області D' виконується нерівність*

$$\inf_{\xi \in \partial D'} |\Delta_m(\xi)| > Q_1(E - Q)^{-1} Q^m \beta, \quad (28)$$

$$\partial e Q_1 = \int_0^T |\Psi^*(s)| K(s) ds.$$

Тоді існує розв'язок $x = x^*(t) = x^*(t, \xi^*)$, $\xi^* \in D'$ краївої задачі (2), (14) і його початкове значення $x^*(0)$ визначається згідно (25).

Доведення. Розглянемо векторні поля $\Delta(0, \xi) = \Delta_m(\xi)$ і $\Delta(1, \xi) = \Delta(\xi)$, які з'єднано за допомогою сім'ї неперервних на D' векторних полів

$$\Delta(\theta, \xi) = \Delta_m(\xi) + \theta(\Delta(\xi) - \Delta_m(\xi)), \quad 0 \leq \theta \leq 1.$$

Припустимо, що існує значення параметра $\theta_0 \in [0, 1]$ таке, що $\Delta(\theta_0, \xi) = 0$. Тоді

$$\Delta_m(\xi) = \theta_0(\Delta_m(\xi) - \Delta(\xi)). \quad (29)$$

При цьому з (23), (24), (27) і умови Ліпшица (15) маємо, що

$$\begin{aligned} |\Delta(\xi) - \Delta_m(\xi)| &\leq \\ &\leq \int_0^T |\Psi^*(s)| K(s) |x^*(s, \xi) - x_m(s, \xi)| ds \leq \\ &\leq Q_1(E - Q)^{-1} Q^m \beta. \end{aligned}$$

Але при цьому з (29) випливає, що

$$|\Delta_m(\xi)| \leq |\Delta(\xi) - \Delta_m(\xi)| \leq Q_1(E - Q)^{-1} Q^m \beta,$$

а це протирічить умові (28). Отже, наше припущення про виродженість сім'ї векторних полів $\Delta(\theta, \xi) \in \mathbf{H}$ хибним, а тому векторні поля $\Delta(\xi)$ і $\Delta_m(\xi)$ гомотопні. Таким чином, в D' існує точка ξ^* , яка є розв'язком рівняння (24). Теорема доведена.

Висновки

У даній роботі обґрунтовано новий чисельно-аналітичний алгоритм інтегрування нелінійних систем звичайних диференціальних рівнянь при двоточкових лінійних однорідних краївих умовах у критичному випадку – коли відповідна лінійна однорідна країова задача має k нетривіальних розв'язків. Побудовано рівномірно збіжну k -параметричну послідовність функцій, які задовільняють країові умови, встановлено умови збіжності та оцінки похибки. Досліджено зв'язок граничної функції цієї послідовності з точним розв'язком досліджуваної країової задачі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Самойленко А.М., Ронто Н.И. Численно-аналитические методы исследования решений краевых задач. — К.: Наук.думка, 1985. — 224 с.
2. Самойленко А.М., Ронто Н.И. Численно-аналитические методы в теории краевых задач обыкновенных дифференциальных уравнений. — К.: Наук.думка, 1992. — 279 с.
3. Трофимчук Е.П., Коваленко А.В. Численно-аналитический метод А.М.Самойленко без определяющего уравнения // Укр. мат. журн. — 1995. — 47, N1. — С.138–140.
4. Перестюк Н.А., Ронто А.Н. Об одном методе построения последовательных приближений для исследования многоточечных краевых задач // Укр. мат. журн. — 1995. — 47, N9. — С.1243–1253.
5. Хартман Ф. Оbyкновенные дифференциальные уравнения. — М.: Мир, 1970. — 720 с.